

Kokain

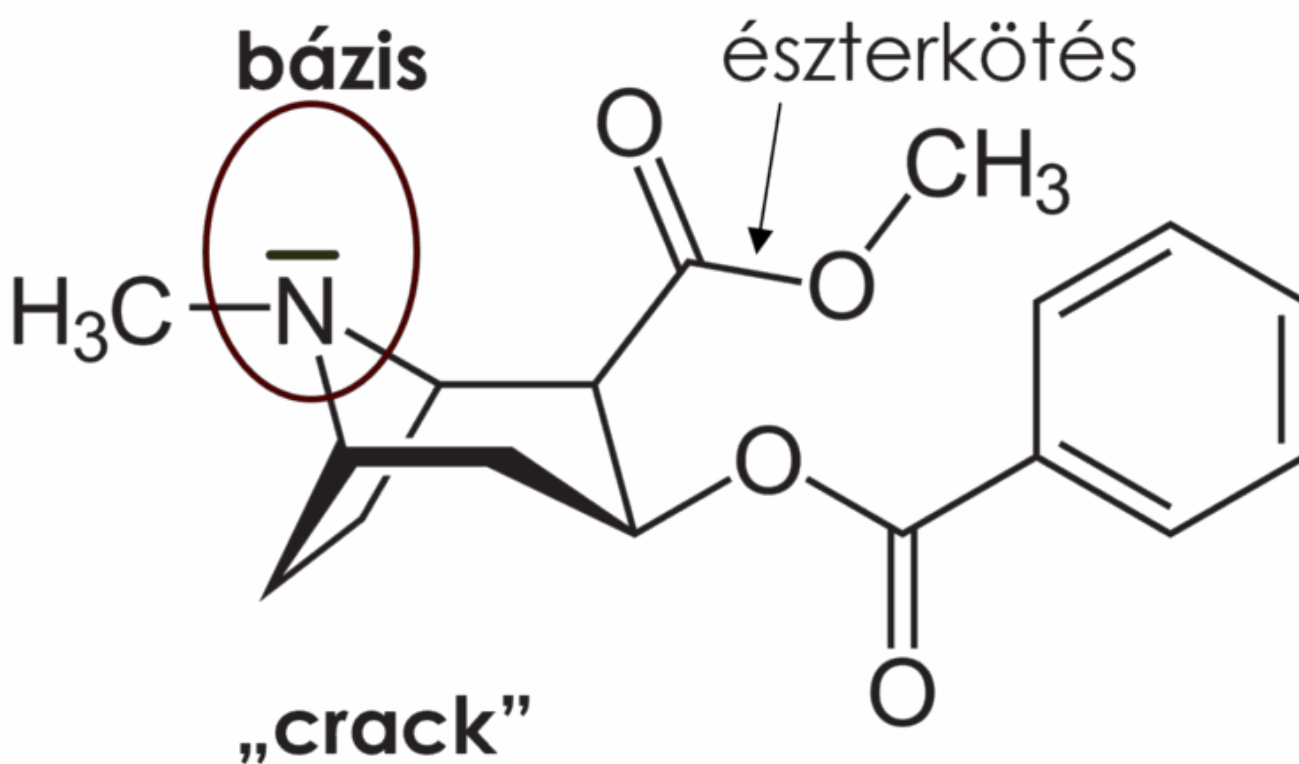
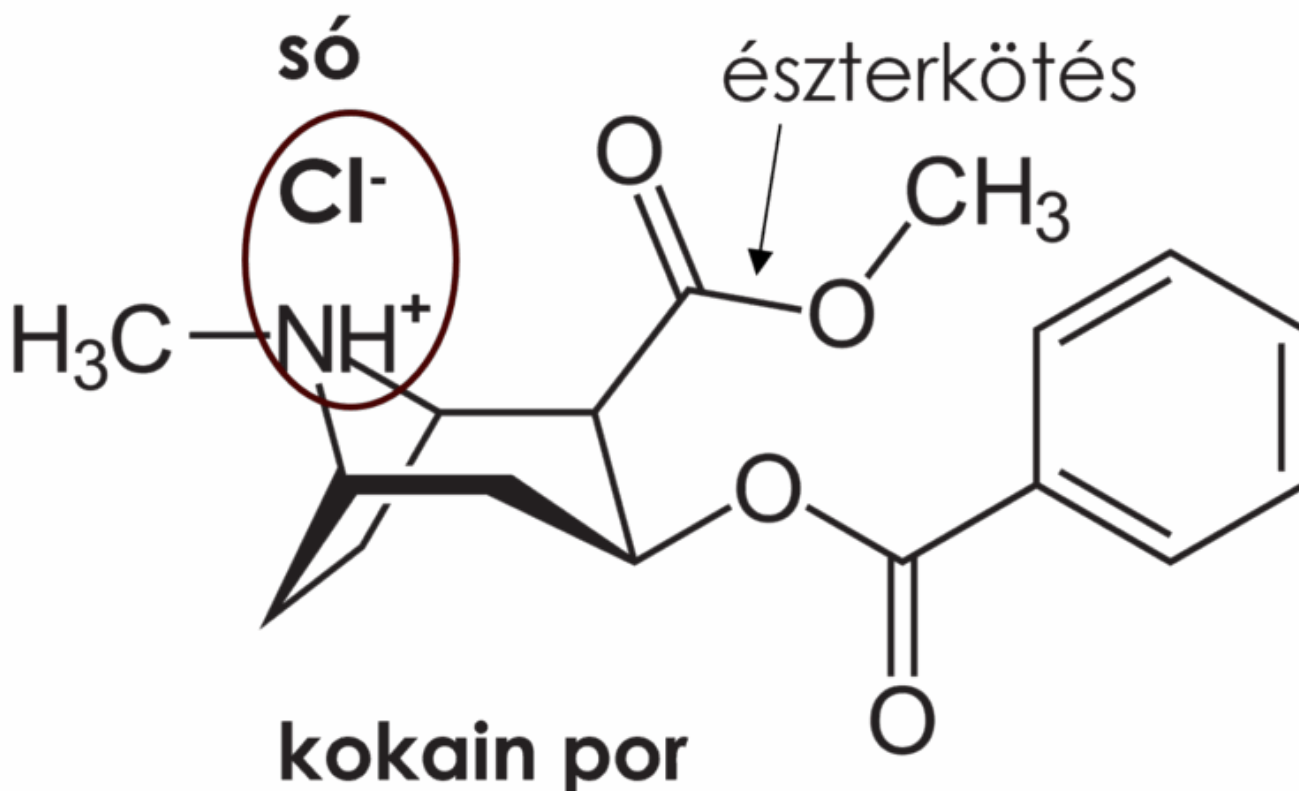

Kokain, Crack

A kokain a **dopamin, szerotonin és noradrenalin** visszavételéért felelős [szállítófehérjék](#)et (DAT, SERT, NAT) **gátolja**, ezért nő a [transzmitter](#)ek mennyisége a szinaptikus részben.

A kokain emellett az akciós potenciálért felelős **gyors nátrium-csatornákat** is gátolja, ezért a lidokainhoz hasonlóan **helyi érzéstelenítő** hatása is van.

A kokain a kokacserje (*Erythroxylon coca*) alkaloidja. Utcai szerként kétféle formában létezik.

A **por kokain („kokó”, „koks”)** orron keresztül felszippantva, ínybe dörzsölve, a nyálkahártyákon át kerül a szervezetbe. (Injekcióban feloldva lényegesen ritkábban használják. Lenyelve pedig szinte soha, mivel bázisos kémhatása miatt a gyomorban nem szívódik fel, csak a vékonybélben, ezért a hatás ilyenkor lassan alakul ki és kevésbé intenzív.)

A **crack** a kokain szabad bázisú formája. Vízben nem oldódik, viszont alacsony az olvadáspontja, ezért speciális pipában hevítve gőzei a tüdőn keresztül a szervezetbe kerülhetnek.

A por esetében a hatás másodperceken belül jelentkezik és körülbelül egy órán keresztül tart. A crack hatása gyakorlatilag azonnali, intenzívebb, ám körülbelül 10 perc alatt lecseng.

A kokain egy metil-észter, lebontása főként a májban történik észterázok segítségével. A keletkező termék a vesén át távozik.

Hatásai a többi pszichostimulánséhoz hasonlóak. Hatásmechanizmusa azonban eltérő, mivel nem okozza a szinaptikus hólyagocskák kiürülését, „csak” az átvivőanyagok visszavételét gátolja.

Animáció: A kokain hatásmechanizmusa

Animáció: A kokain hatásmechanizmusa

Hatóideje aránylag rövid, körülbelül fél-egy óra. Ez alatt a használó rendkívül **agitált** (=nem bír mozdulatlan maradni), gyakran zavartnak tűnik és az emlékezete sem működik megfelelően. Jellemző a fokozott **önbizalommal** társuló intenzív **eufória**.

Az **orrvérzés**/véres váladék köhögése különösen gyakori, mivel a vérereket extrém módon szűkíti, ami a nyálkahártyák (por) és a tüdő (crack) károsodásához vezet. A csökkent tápanyag- és oxigén-ellátás miatt az **orrsővény porcos része elhalhat** (nekrózis), a szövet elvékonyodik, majd kilyukad. Súlyosabb esetben az orr külső alakja is deformálódik, belapul – erősen függő személyeken ez is gyakran megfigyelhető.

Az elvonási tünetek szintén a többi **pszichostimuláns**éhoz hasonlóak.

[Pszichostimulánsok](#)

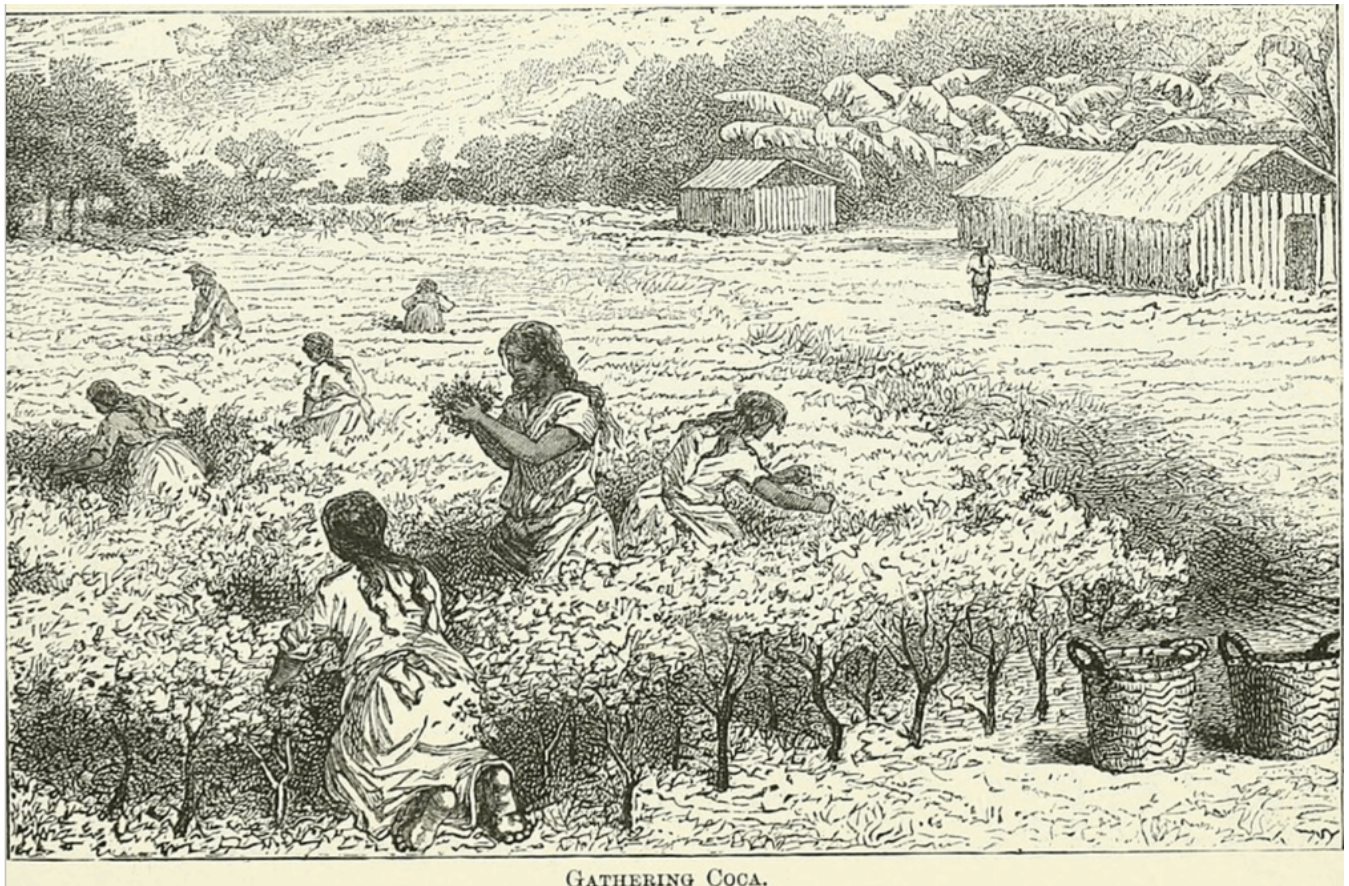
Szennyezőanyagok

A kokain önmagában is egészségkárosító, ehhez adódik hozzá az adalékanyagok hatása. A kábítószer-kereskedők a piaci lánc minden szintjén „hígítják” a terméket a nagyobb haszon érdekében. Gyakori hozzáadott anyag a hintőpor, porcukor, más drogok (koffein, fenciklidin, amfetamin, fentanil), sőt az erősen mérgező sztrichnin, és az egyébként féregűzőszerként használt levamisole. (Ez utóbbi a bőr nekrozisát – a bőrszövet elhalását – okozza.)

Kokain és heroin együttes használatáról részletesen a heroinról szóló szócikkben olvashatsz.

[Heroin](#)

A kokain története

commons.wikimedia.org

A dél-amerikai indiánok a kokalevelet évezredek óta fogyasztották élénkítő hatása miatt. Az istenek ajándékának tekintették. A levelek rágcsgálása jellemzően nem okozott függőséget.

A kokaint tiszta formában 1860-ban sikerült a kokalevélből kinyerni. **Karl Koller** osztrák orvos alkalmazta először helyi érzéstelenítőként szemészeti műtétek során.

Kortársa és kollégája **Sigmund Freud** – amellet, hogy maga is kokainfogyasztó volt – publikációiban ajánlotta és betegei körében használta a kokaint, többek között depresszió és impotencia kezelésére. Egy másik korabeli „celeb”, **Thomas Edison** szintén lelkes ajánlója és fogyasztója volt, nem csoda, hogy az akkoriban divatos, minden betegségre jó elixírek állandó összetevője lett.

Aztán egy gyógyszerésznek (John Stith Pemberton) az a „remek” ötlete támadt, hogy az egyébként koffeint is tartalmazó oldatot nem gyógyszerként, hanem üdítőitalként árulja, így született meg a **Coca-Cola**.

A használat terjedésével az egészség- és személyiség-romboló hatásai is egyre nyilvánvalóbbá váltak, ezért 1903-tól a Coca-Cola már nem tartalmaz kokaint, az 1910-es évektől pedig egyre több országban tiltott szerré vált. Sajnos ez nem állította meg a fogyasztók számának emelkedését.

Az illegális kokain legnagyobb része Kolumbiából származik. Egy 2017-es statisztika szerint több mint 900 tonna kokaint állítanak elő évente.

1976-ban állították elő szabad bázisú formáját – ez a **crack**.

commons.wikimedia.org